

UJVIDÉKI NAPLÓ

TÁRSADALMI ÉS A VÁROSI KÖZÜGYEKET SZOLGÁLÓ LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. szám
I-ső emelet és Szövetkezeti
Könyvnyomda. Telefonsz. 371.

Felölös szerkesztő: CSERNYEI MÓR

Megjelentik minden vasárnap.
A lap előfizetési ára: egész
évre 10 korona, fél évre 5 ko-
rona. Egyes szám ára 12 fillér.

A szerbiai közigazgatási tanfolyam.

Irta: dr. Tütay Zoltán.

A cs. és kir. hadseregőparancsnokság oly célból, hogy a katonailag megszállott szerbiai területeken a közigazgatási, pénzügyigazgatási és bírói szolgálatait feltétlenül megbízható, kellően szakképzett és minden tekintetben alkalmas tisztviselők láthatassák el, egy tanfolyamot (Verwaltungskurs) létesített, mely a szerbiai cs. és kir. katonai főkérményesség vezetése alatt áll, s hol a hallgatók a helyi viszonyoknak megfelelő kiképzésben részesülhetnek.

A tanfolyam szervezésének gondolata a tragikus véget ért Thallóczy Lajos szerbiai polgári biztos agyában fogamzott meg, ki annak tanügyi vezetője is lett volna, s kinek személyi sulya a magyar tisztviselői karnak a megszállott területen megfelelő helyet és tekintélyt biztosított volna.

Igy az ő tragikus elhunytja egy a magyarságnak, mint a tisztviselői karnak egyaránt sulyos vesztesége.

Thallóczy halála a tanfolyam megnyitását előadta s ez az ő szellemi hagyatéka aligha teljesen oly alakban hajtaolt végre, mint ahogy ő azt tervezte.

A tanfolyamra olyan állami, törvényhatósági és községi tisztviselők pályázhattak, kik legfeljebb VIII. fizetési osztályú állást töltenek be, kik németül tudnak, akiknek minősítése elsőrendű, s akik a tanfolyam sikeres elvégzése esetén hajlandóknak nyilatkoztak a megszállott szerbiai területek közigazgatásában résztvenni.

A mintegy 300 pályázó közül huszonegyrean vettek fel, kik a felvételi vizsgát — egy kivételével — letették.

Az öt hónapos tanfolyam beosztása a következő:

- 2 és fél hónap elméleti kiképzés;
- 1 és fél hónap gyakorlati kiképzés a kerületi parancsnokságoknál;
- 1 hónap összefoglaló tanítás és záróvizsga.

A záróvizsga sikeres letétele esetén a hallgatók, mint polgári biztosok (Zivil-Kommissär) kerületi parancsnokságokhoz (Kreis-kommando) osztatnak be, hol a megszálás tartamára közigazgatási szolgálatot teljesítenek.

Ezen idő alatt eredeti polgári állásukban maradnak s rendes polgári illetményeiket élvezik, melyet a tanfolyam tartama alatt a hadvezetőség fog ledezeni. Ezen

kívül megilletik őket a fizetési osztályuknak megfelelő egyszeres napidíjak s igényük van a hadi élelmezésre, elszállásolásra és szabályszerű utiköltségekre.

A tanfolyamon — mely m. hó 22.-én Belgrádban megnyit — a következő tárgyak adatkán elő:

- történelem;
- földrajz;
- közjog;
- közigazgatási jog;
- csendőrségi és rendőrségi szolgálat;
- büntető jog;
- magánjog;
- pénzügyek;
- kereskedelem és iparjog;
- gazdasági és adminisztratív szolgálat;
- valamennyi a megszállott terület viszonyainak és a cs. és kir. katonai főkérményesség (Militär-generalgouvernement) szervezetének megfelelően, végül
- k) szerb-horvát, német és magyar nyelv.

A tanfolyam élén, mint parancsnok Babich Vilmos altábornagy, helyettes főkérményező áll, tanügyi vezetője dr. Jungerth Mihály kormánytitkár, polgári biztos.

Előadók részint tartalékos és népielköltő tiszt, részint polgári biztosok, hadbírók, pénzügyi és intendaturai tisztviselők.

A tanfolyam hallgatói a következők: dr. Barbot György bírósági jegyző, Grubisno Polje, Bekeffy Pál, tb. szolgabíró Veszprém, dr. Benkó István árvsz. ülnök, Löcse, Berkó Miklós közig. gyak. Veszprém, dr. Bertin Lajos kir. ügyész Ujvidék, dr. Csiba Endre tb. főszolgabíró Debrecen, dr. Farkas Ákos szfőv. s. fog. Budapest, dr. Heumann Károly szfőv. s. fog. Budapest, Hock József szolgabíró Pecsény, Kiszely Róbert p. ü. számtanácsos Budapest, dr. Kovács Andor jogtanár Kecskemét, Kusits József közs. pénztárnok Mohács, Ortman Gyula v. fogalmazó Elbogen, dr. Piskulits Zvonimir bírósági jegyző, Slunj, dr. Prokop Sándor szfőv. s. fog. Budapest, dr. Puskás Lajos bir. jegyző Vinkovce, Rukovina Ivan bir. jegyző Otocsac, Sándor István min. s. fog. Budapest, Ségere Ferenc cp. ü. számtanácsos Zilah, Smrekar Slavko ker. előjáró Susak, Spiller Ottó ker. gyak. nok Nasic, Sztchlik Károly bir. jegyző Rózahegy, Thurzó Lajos adópénzt. Titel, Tóth Aladár szolgabíró Nagyatád, dr. Tóth István tb. rkaptány Kecskemét, Weldin Károly kir. járásbíró Szászabánya. Vagyis a hallgatók között van 5 horvát, 1 osztrák és 20 magyar.

Aki a mai korrallaladni akar, annak okvetlenül meg kell tanulnia a magyar- és német gyorsírás. Tanuljon tehát

**Csernyei Mór-nál,
Rákóczi F.-u. 35.**

ki alapos oktatást ad egy a kétféle gyorsírás, mint a németnyelvben is.

Világításhoz, gépek hajtásához és főzéshez használjunk

Villamos áramot.

Közelebbi felvilágosítással és díjtalan költségvetéssel szolgál az Ujvidéki Villamossági Részvénytársaság

A Nádich-féle

szénbánya ügyében vettük a következő nagybecsű sorokat:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Folyó hó 11.-iki becses lapjában ismételtén reámutatni méltotztatik, hogy Karloca város alatt a Dunapartjához közel fekvő szénbánya kimunkálás alá vétessék Ujvidék város szén ellátása érdekében. — Bár nem vagyok a szénbányászat terén szakértő, de mégis mint mérnök embernek szabadjon pár szóval az ügyhöz hozzászólni.

A szóban forgó szénbánya terméke eddig a helyszínen épült téglá gyárban lett felhasználva, azonban a téglagyártáshoz szük-

séges agyag mésztartalma miatt a gyártoit téglá nem felelt meg a kívánalomnak, és már ides tova 6—8 év előtt a téglá gyár üzem be lett szüntetve, és a szénbányát teljesen magára hagyták.

A tulajdonos tehát bányájának ideális felhasználása és a téglagyárnak közvetlen a Duna mellett fekvése dacára bányáját üzemben tartani nem tudta.

Tisztán nagyobb arányú szénbányászatra sem rendezkedett be, valószínűleg azért, mert a gyártási és önköltségi árak oly magasra ugáltak, hogy a Duna-gőzhajózási társaság mohácsi szén egység árával sem vehette fel a versenyt, amely mohácsi szénnek a hajós társaságok és a Duna mellett fekvő ipari telepek a legnagyobb fogyasztói.

Mindenen előzmények mintegy rámutatnak arra az ellenszenvre, mi e bányának a jelenlegi igen magas szén ár mellett üzembe helyezését a töké részéről kíséri.

A szénbánya jelenleg máról-holnapra üzembe nem helyezhető, erre hiányzanak a munkás házak, legalább keskenyvágyú vasutnak esetleg drótkötél-pályának a legközelebbi vasutállomással való összeköttetése, — egy dunaparti rakodónak, valamint egy rendes kövezett utnak, amelyik a bányát Karloccával kötne össze, előállítás, és mindezeket felül hiányzik a munkás kéz.

A tökére nézve pedig elsőrendű fontossággal bír, hogy megállapíttassék, vajjon a szénbánya terjedelme, a szén vastagsága milyen nagy? Ennek megállapítására bányamérnök irányítása mellett fúrássokra lenne szükség, miknek alapján az imént előadott kérdésekre a szakértői véleményt meglehessen adni, és ennek kedvező eredménye esetén nyerne a töké bátorságot, hogy a bánya üzemét megindíthassa.

Bár szép és nemes ügyeket vezet ki. Szerkesztő Urat, hogy a szénbánya megnyitásával a közérdeknek hasznos szolgálatot tegyen, műszaki szempontból azonban tervének kivitele a jelen időben oly nehézségekkel van egybekötve, mi most leküzdhetetlen.

Fogadja tek. Szerkesztő Ur pár soraim esetleges közléseért őszinte köszönetemet, s vagyok mindenkor kész hiva

Ujvidék, 1917. febr. hó 12.-én.

György Lajos
kir. műszaki tanácsos.

Lefagyott kezek és lábak.

Egy nagyteleintéltű német orvos szakkönyvben érdekes tanulmányt jelent meg arról, hogyan védik a kezeket és lábakat a lefagyás ellen.

A cikk mindenekelőtt azt a kérdést tisztázza, hogyan támadhat e baj, amely végredegyében súlyos következményekkel járhat.

A fagyás főoka, mint általában hiszik, nem a nagy hideg, hanem a vértágok mozdulatlan, merev helyzete bizonyos hőfok mellett, amelynek azonban nem is kell nagyon alacsonynak lennie. Még enyhé időben is lefagyhat a láb, ha órákosszat cizmában és hóban mozdulatlanul van. Korábbi háborúkban, nevezetesen a boszniai hadjárat alatt, amely pedig nyáron volt, azt a megfigyelést tették, hogy a katonáknak, ha órákosszat vízen állottak, lefagyott a lábuk, pedig a víz 8 fok volt a fagy-pont felett. Épp úgy lefagyhat a kézjárt még kezilyében is, ha hosszabb ideig alacsony hőfokban teljes mozdulatlanúságra vannak kárhoztatva.

Mi tehát a fagyás folyamata? A mozgástartó alacsony hőfok, vagyis a hideg bűntudatlag hat bizonyos idegekre és pedig azokra az idegekre, amelyek a vérkeringést előidéznek. Ha ez idegek megbénulnak a lábakban, eláll a melegét fejlesztő és felhívító véráram. Az elhasznált vért megolvad, a lefagyott láb kelésvörös vagy sötétvörös lesz.

A mozgatlanságot képtelenségének tünetei észlelhetők, égető fájdalom lépként föl, a vértág kihalásnak indul.

A baj oka önmagától kínálja a védekezés és gyógyítás módját. Annak kell vizsgálni, hogy a testvégekben, tehát a kézjártban, a lábujjakban, a fülkagylókban, az arcon és az orr hegyén, amelyek szintén ki vannak téve a lefagyás veszedelemének, a vérkeringés meg ne akadjon. Ez a gyógyítás magva. Ezt főképpen úgy érjük el, ha az ember dörzsöli ujjait és kezét az alsó karjáj, előmozdítja a vérkeringést.

A legjobb szer azonban a meztelenség a hideg földön vagy hóban 30—40 percig napjában többször. Az ember talpán véredényekkel állt számos erős bőrszövet van. A meztelenség folytán nemcsak ott jut a vér erősebb keringésbe, de felhívult a véráram a lábakban, sőt az egész testben is. Az ember talpában a főidegek egész hálózata van és míg a kar, a láb, a törzs bőre csak egyszeres szövetet foglal magában, a láb talpán négyeszeres szövettel képződött. A főidegek t. i. azok, amelyek a központi idegrendszerbe az egész életéről vezetik és ez az idegrendszer szabályozza a vérkeringést. Az ember talpát a teremtő arra rendelte, hogy a földdel lehetőleg közvetlen érintkezésben legyen. A meztelenség a hideg egész test véráramát mozgásba hozza. Egy híres német főorvos azt mondja, hogy a meztelenség járhat a test minden sejtjére és felhívult azt.

Wintertiz, a híres bécsi orvosnő arról nyilatkozta szerint a

meztelenség járás alatt a vér erős mozgásnak indul és a versejtek szaporodnak. E szaporodás folytán természetesen új hőforrások keletkeznek a testben.

Hasonlóképpen szól Goldscheider berlini tanár, ezeket mondván: A meztelenség járás emeli az ember szellemi fogékonyságát, fokozza erkölcsi erélyét, megszünteti a kedveltségét és helyébe lép az önbizalom és az akarat szilárdsága.

Még egy másik pontot kell itt felemlíteni. Egy magdeburgi tanár nemrégiben igen érdekes kísérleteket végzett a meghűlés folytán támadt betegségekről. Amikor az állatok egyes tagjait hosszabb időre kitette az egyenletes meghűlésnek, úgy találta, hogy a legközelebb fekvő belső szervekben, de a időben és a nyaki szervekben, a keringő vérben a Fibrin nevű rostszövet képződött, vagyis ezek a szervek is megbetegedtek. Ha tehát a katonának lefagy a keze vagy a lába, az a veszedelem is fenyegeti, hogy belső szervei is megbetegszenek. Viszont ha a katonát sokat jár meztelenségben, nemcsak a vértágjait, hanem az erős vérkeringés felidézésével az egész testét védi a megbetegedés ellen. A keleti fronton küzdő katonák jelentették, hogy a két téli hadjárat alatt számos bajfársuk naponta több órát meztelül járt és éppen őket kiemelte meg a fagy, úgy, hogy ezek voltak a legkitartóbb katonák.

Fontos szer a meleg vagy hideg ital is, például a jó meleg leves, amely sokkal táplálóbb, mint pl. a kávé, amelyek csekélyebb a tápereje. A meleg étel elősegíti az emésztést, mozgásba hozza a vért, hatással bír tehát ugyanazt éri el, mint a kezelés már említett három módszere. Megvédhetjük a fagyástól a lábakat nemz- és papírbetéttel stb. is, de jelentőségük össze sem hasonlítható a meztelenség járás, a tornázás vagy dörzsölés hatásával. Ora ittjuk katonáink a szesz italok tulságos élvezetétől. A szesz ital kis mennyiségben gyorsítja a vérkeringést, de nagy mennyiségben ugyanaz a hatása, mint a fagyásnak: megmerevül az ütőerek és megbénítja az idegeket. Az alkoholt tehát kíméltesse a fagyának. A szesz ital is megelvasztja a vért a távolabbi szervekben is, minél folytán nyomást gyakorol az agyra és az ismert főfájást idézi elő. Ugyanúgy állunk a dohányossal is. Még 1914. telén az orvosok rájöttek arra, hogy azoknak az orosz katonáknak legtöbbje, akiket a fagy elővett, erős dohányos volt. Már a háború előtt jelentették a német sebészek, hogy dohányos emberek lábát az úszkósodás miatt amputálni kellett. Az ilyen betegek mindig erősen kifejtett vérelmeszesedésben szenvedtek; az ütőerek megkeményedése, amely a tagok kihalását és úszkósodását vonja maga után, épp úgy lehet a tulságos dohányzásnak, mint a fagyásnak következménye.

HIRDESSEN AZ
„UJVDEKI NAPLÓ“-BAN

Mi a nagy hideg oka.

Engelhardt V., a híres berlini meteorológus írja az alábbi érdekes cikket: A konyhába voltunk meghívva téra, mert a gáz-takarékúhely volt az egyetlen meleg hely a lakásban. A téához beszélgetésen kívül más nem volt. Sokat beszélgettünk a háborúról, még többet az evésről és végül az ég ajándékáról: a hidegről.

— Önnek, mint meteorológusnak, így aposztrofáltak, tudnia kell, hogy tulajdonképpen honnan ez a nagy hideg.

— Oh igen... de mielőtt feleltem volna, valaki már megadta a választ. A háború az oka.

— Persze a háború épp úgy oka a mostani hidegnek, mint a két előbbi enyhé télnek. Nem uram, ne fogjuk rá ezt is a háborúra. Mert olyan hideg téla, amintre még a legöregebb emberek se tudnak emlékezni, minden ember életében, békeidőben is, legalább egy pár fordult elő.

Ez a megállapításom csúszdát okozott.

— Nahát akkor honnan ez a siberiai hideg, ha nem a háború az oka?

— Egészen jól mondta. Ez a „siberiai“ hideg tényleg Szibériából jön hozzánk a keleti szeltek szárnyán. Azia bensejében egész télen át van egy nagy terület magas légnyomással, maximummal. Egyik-másik esztendőben, így az idén is, egyszerre csak észébe jut ennek a siberiai maximumnak, hogy terjedései politikát folytasson és Nyugat-Oroszország és Svédország felé veszi az útját. Január elején nálunk még kellemes volt az időjárás, hisz akkor még az utcán is nagyobb volt a hőfok (— 9° C), mint most a szobában. Később azonban, úgy január 8. körül, a magas légnyomás Lengyelország keleti határán vált érezhetővé. nálunk pedig nagy havazás indult meg. Kétféle jégver! A hó jóakarója, ha úgy tetszik: jó takarója a földnek, mert melege köpenyt terít a vetésre, amde nem nagy jóakarója az embernek, mert lehúti a levegőt. Erdes felszínnek éjjel nagy a kisérgázása és szétszórja a nappali kevés meleget.

Igy aztán január 9-ére — az emberek kivételével — minden gondosan elő volt készítve a nagy hidegre. A keleti maximum azonban kutyába se vette az embereket, mind közelebb jött és január 10-én megszállt Skandináviában. Ezen a semleges területen, ugylátszik, jól találta magát, mert azóta ott ül. Csak néha-néha küld egy-egy darab magas légnyomást hozzánk követségbe. Ilyenkor aztán csillagos éjszakánk vannak, a melyekkel együtt jár a nagyfokú lehűlés. Ez a hideg könnyen elviselhető, mert a csillagos éjszakra rendszerint napos, szelmentes nappal következik. A semleges időjárás azonban mégsem annyira semleges, a skandináviai maximum visszarendelte a követét és helyükbe esőp, éles északi-keleti levegőt csaknem elviselhetetlen hidegével. Február 5-én Berlinben —15°, a

város szűn —22°, a külvárosokban —29° és kint Poisdoban meg éppenséggel —33° volt a hideg.

— Na de ilyen — vette közébe valaki — békeidőben mégsem fordult elő.

— De mennyire! Előfordult bizony! 1893-ban Németországban —36,5° fog volt a legalacsonyabb hőfok Mergrehovában. Csak az a kellemetlen, hogy most ép a háború alatt ilyen nagy a hideg és szénnhez majd csak akkor jutunk, mikor vége lesz a hidegnek.

— Dehát akkor mondja meg, mikor lesz megint meleg?

— Bocssáson meg, teagyaság asszonyom, ha feleltem nagyon is udvariatlan: meleg akkor lesz megint, amikor vége lesz a hidegnek. Amit Oroszország küldött, azt Angliának kell alacsony légnyomással elhajtania. És mikor lesz ez, azt a jó isten tudja. Külföldben az időjárás is az áll, ami az emberre: minél tovább marad, annál nehezebb szabadulni tőle.

HIREK

Dr. Pálmai Gyula trágikus halála az egész város közérzetét megdöbbentette. — Meghót e gyászest! Igaz részvétünket juttatjuk a gyászoló, szerencsétlen családnak. Ma 11 órákor temetik teljes katonai pompával.

Eljegyzés. Dr. Stadler István volt újvidéki tb. rendőrfőnököz, újonnan kinevezeti temesvári adóbiztos eljegyezte Nagy Mariskát, Nagy Lajos rendőrbiztos leányát.

A péterváradí vegyes felülvizsgáló bizottság megalakítása. A honvédelmi miniszter a péterváradí vegyes felülvizsgáló bizottság elnökévé Mathokos Béla főispánt, helyettes elnökévé, Szalay Lajos kir. tanácsos, ny. polgármester nevezte ki. Mathokos Béla főispán viszont a bizottság polgári orvosa dr. Koda Sándor városi bí. főorvost, helyettesévé dr. Deák Imre leírleti orvost nevezte ki. A péterváradí vegyes felülvizsgáló bizottság március 6-án, április 4-én, június 19-én, augusztus 22-én, október 23-án és december 18-án fog működni.

Bíróági kirendelés. Az igazságügyminiszter Fehérvári Adolf újvidéki kir. ügyéségi írodasztást Belgrádban a szerbiai igazságszolgáltatáshoz kirendelte.

Az agglégényadó Szászországban. Az agglégényadó, melynek eszméjét is ugyanabban az országban vetették fel, egyre jobban terjed. Ujjában Auerbach város határozta el az agglégényadó behozatalt, még pedig valamivel szigorubb formában, mint a többi város. Legényadót kell majd ugyanis fizetnie Auerbachban nemcsak minden agglégénynek, hanem minden 30 életév meghaladt özevgy és elvált embernek is.

A cipőjavítási árak maximuma. A német szövetség-tanács a cipők javításának árát hasonlóképpen maximumra, mint eddig a cipőket. Erről már rendelkezés is jelent meg, amely

a következőket mondja: A maximális árakat az anyagra és a munkabérek helyenkénti változására való tekintettel állapítják meg. Még pedig olyképpen, hogy az iparos tényleges költségeihez bizonyos százalékot hozzáadnak törvényes nyereség címén. A javítási árakat minden üzletben ki kell függeszteni és ha valaki lipót hoz javításra, annak írásos elismervényt kell adni. Ennek az elismervénynek tartalmaznia kell a javítást végző cég nevét, a javítás dátumát és azt, hogy miről állott a javítás. Abban az esetben, hogyha bármilyen törvényes beavatkozásra van szükség, azt ezekben az esetekben nem a rendőrség hanem egy állandó jellegű bíróság végzi.

Ingyen petroléum 1040 hadbavonult családjának. Forster Géza Vörös Kereszt egyetemi főmegbízott helyettes intézkedésére az elsőkére miatt működő ujvidéki választmány 1040 hadbavonult családjának e hó 12., 13. és 14 én $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ liter petroléumot osztott szét.

Jótevényes adomány. Rainer Simon gyáros, törvényhatósági bizottsági tag 12 darab $\frac{1}{8}$ -ól bukktára szülő utalványt bocsájított Profina Róbert tanácsos rendelkezésére, hogy azokat a reászoruló szegénysorsú családok között ossza szét. Kívánatos, hogy a jótevényes példát minél többen kövessék.

A járdákat nem tisztították és ezért a főkapitány eddig 40 egyént büntet meg.

Lopott, mint a szarka. Báthory Mihályné öbetséi lakos az ujvidéki kórházból, mint egészséges távozott. Megismerkedett egynehány ujvidéki családdal, irgalmat, szanalmat könyörgött. Megsajnálta, házukba fogadták. Balog Lajosnéól 1 szoknyát, 2 bluzt, Bartók Istvánnéól 1 szoknyát, 2 bluzt, 2 seiyemkendőt és 14 K készpénzt lopott. Szállításadónak így hálálta meg a jószágukat. Ezért Jogerősen 6 hónapra börtönre ítélte az ujvidéki törvényszék.

A várparancsnokság fuvarokat adott a szénszállításra. A gázgyár már hetek óta szénhiánnyal küzd és üzemet csak a város szénkészleteiből kapott kölcsönszámmal tudja tartatni. A város most újból kiképezte a légszuszogatót. Csak hogy a sikos, havas időben nem akadnak fuvarosok, akik a gázgyár szénét elszállítanák. A város a pétervárad: várparancsnoksághoz fordult, amely megfelelő számú katonai fuvar és katonát bocsájított a város rendelkezésére.

Vasárnap is szabad fűtőanyag szállítani. A kereskedelmi miniszter táviratilag arról értesítette a polgármestert, hogy február és március hónapokban vasárnap is szabad a fűtőanyagok árusítása és házhoz szállítása, valamint az ezzel összefüggő irodai munka.

Győrváros a gyermekvédelemért. A városi közgyűlés annak idején elhatározta, hogy I. Ferenc József emlékeztelére gyermekvédelmi intézményt létesít. Erre a célra eddig a városnak eddig rendelkezésre áll a város

által megszervezett 100.000 Korona, a Basinger-alapból várható 80—90.000 kor., Back Hermann örökösöktől 50.000 kor., ismeretlen adakozóktól 50.000 kor., a győri izr. négyzettől 10.000 kor., ezekhez jön a társadalom ezután megnyilvánuló érdeklődése és áldozatkészsége. Ez ügyben Farkas Mátvás polgármester a napokban értekezletet tartott, amelyen Eberth Géza ismertette az eddigi előmunkálatokat; az intézmény nézete szerint felélné az anya- és gyermekvédelmet, a napközi otthoni, esetleg az inas- és cselédotthont. Létesülne a központ és abból kiágazóan idővel a városrészenkénti szervezetek. E nagy vonású programponctok körül indult beható megbeszélés, amelynek a végén a polgármester összegezte a megbeszélés anyagát, megállapította a tervezés gazdagságát, amelyekből egy részletes tervet dolgoznak ki és újabb tanácskozás előtt szakvéleményezésre bocsátják.

TIVOLI

Csak 1 napig!
Max Landa-film

Kísértet a lápon

A „Nordisk” filmgyár óriási sikert aratott detektív dráma 4 felv. és a rendes kísérő műsor.

PROJEKTOR

PROJECTOGRAPH RÉSZE-TÁRS.

A bosszu éjszakája

filmtragédia 5 felv.
főszereplő:
Benjámín Christensen.

Üzletáthelyezés!

A Nagy Áruház

(Párisi Nagy Áruház)
február havában
Kossuth L.-utca 43.
(Menrath palota mellé)
volt Jovicsin helyiségbe
----- költözik át. -----

Viszketegséget

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir**
Kis tégely kor. 1⁶⁰
nagy tégely kor 3[—]
családi adag kor. 9[—]
utasítással rendelhető

Dr. Flesch E.

„Korona” győgytárból, Győr

Veszünk és eladunk

Hadikölcsönt és egyéb érték-papírokat

Hittelt nyújtunk

Árúkra és bármely bankszerű fedezetre

Ajánlunk

prima Weni dió és darados kocszot

Ujvidéki Népbank r. l.

Kossuth Lajos-utca 50. szám

Ritunó halpaprikást

az már elismert tény,
csak BRUDER ISTVÁN vendéglőjében
Fater 1. sz. a. minden
hétfőn este ehetünk.

Fehérmű varrás!

Női-férfi- és gyermekfehérművarrást vállalom üzletben. Teljes kefényeket is. — Bizonyára minden család örömmel üdvözli és iparkodik e kedvező alkalmat felhasználni, hogy a család minden tagjának fehérműjét gondosan elkészíthesse. Továbbá kézikönyv: Monogram és fehérmű himézést, ágytakerék, stórok és vitreagok összeállítását, minden kézimunka montirozását Jutányos árban elvállalom.

Kiváló fizetéssel

Hexner Franciska
kézimunka üzlete
Kossuth Lajos-utca 43. szám.

Ki óhajt jól venni, eladni

Közvetítünk: mindennemű árut, ipari és kereskedelmi árucikkeket és értékpapírokat, ingatlanokat, az bizalommal forduljon a

Forgalmi Iroda R.-Társasághoz

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 37.
Winkler-féle palota. Tel. 297.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

Reiter Oszkár

nagybecskerekli ny. főkapitány és fajúbaronfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatra nem ártalmas és fölfülmul minden más irtószert. 1 doboz ára 3 K mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtására. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető preklust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérsére ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárústója, a Torontali Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskerekben.

National ellenőrző pénztart

lehetőleg villanyerőre berendezett blokkos rendszer azonnali megvételre kerestetik. — Előnyös ajánlatnál biztos vevő vagyok. — Írásbeli ajánlatokat a szám megjelölésével „Regis-ter” jellegével a kiadóba.

*Egyesületi díjazás és drága
Köszönet PALMA védőjele miatt*

Soffőr és gőzgépezelői vizsgálatokra

sikeresen előkészít

Gótl gépészemester, Petőfi utca 98.

Kitünő referenciák,
sok évi gyakorlat, szakmühely, saját szerzeményű szakkönyvek

MEGHIVÓ

AZ ÓKÉRI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG VI. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

mely 1917. évi március hó 5-én délután 1/2 órakor az intézet helyiségeiben fog megtartani, melyre a t. c. tagok ezennel meghívottnak.

NAPIREND:

1. Három tag választása a jelenlevő tagok igazolására. ○
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi működéséről és a zárszámadások betérjésztése. ○
3. A felügyelő bizottsági jelentése. ○
4. Az igazgatóság javaslata a tiszta nyereség felosztásáról. ○
5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése. ○
6. Az 5 igazgatósági tag választása. ○
7. Felügyelő bizottsági tagok választása. ○
8. Netaláni indítványok. ○
9. 3 tag választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére. ○

Ókeren, 1917. február hó 11-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

VAGYON	K	f	TEHER	K	f
Pénztár készlet 31/XII. 1916.	26860	36	Részvény tőke	50000	—
Váltók	84003	—	Tartalék alap	10010	—
Kötelezvények	1000	—	Takarék betétek	422966	85
Adósok	377076	60	Fel nem vett osztalék	160	—
Érték papírok	10753	—	Hitelezők	2371	80
			Atmeneti tételek	7054	11
			Tiszta nyereség	7130	20
	499692	96		499692	96

Tartozik

Veszteség- és nyereség-számla

Követel

KIADAS	K	f	JÖVEDELEM	K	f
Betétj kamatok	14391	94	Kamatok:		
Tőke kamatadó	1439	19	Váltók utáni kamat	15401	26
Lakbér	200	—	Kötelezvény utáni kamat	30	—
Fizetések	2034	—	Érték papírok utáni kamat	367	19
Adó és pótagó	1629	61	Folyószámlán	19015	57
Költségek: kerel. bizt. stb.	1015	37	Atvitel az 1915. évből	80	40
Atmeneti kamatok	7054	11			
Tiszta nyereség	7130	20			
	34894	42		34894	42

Rákity Próka s. k. pénztárnok.

Ókeren. 1916. évi december hó 31.

A könyvvitelért: Botity Jéfta s. k. könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Botity Sándor s. k. elnök, Zsizsakov Gyuka s. k. alelnök, Galettin Milán s. k., Kobilarov Dusan s. k. Relyin Tosa s. k. Szretkyov Mita s. k., Rakity Rada s. k.

A fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Hernyacski Szeván s. k., Belyanszki T. Szeván s. k., Andrity Avram s. k.

UJVIDÉKI VÁROSI JÓDOSGYÓGYFÜRDŐ

ALCALICUS JÓDOS GYÓGYFORRÁS.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór. halleini sós és tengerisófürdők, szénsavas fürdők. — Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvizgyógyintézet — VILLAMOS GYÓGYMÓDOK. Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csuz, kőszvény, ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérbaj ellen. — A FÜRDŐ TÉLEN FÜTHETŐ SZOBÁKKAL és FOLYÓSOKKAL van ellátva.

MODERN VENDÉGSZOBÁK ÉS ÉT-TEREM. — TÉLI KURÁRA KIVÁLÓAN ALKALMAS. — ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS: DR. VILT VILMOS. — KIMERÍTŐ TÁJÉKOZATOT KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG. — EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

EGYETLEN SZAPPANPÓTLÉK A

„DOB“-JEGYŰ KAOLIN-SZAPPAN

10
láda vételénél

10%
árurabatt!

mely illatos, habzó, száraz, sima, 50 kg-os láda 250 drb. 50 korona excl. csomagolás helyét Budapest. Megrendelésnél ládanként 15 korona előleg okvetlen beküldendő. Mintát nem küldünk! Kipróbálásra és népszerűsítésre 5 kilogrammos postacsomagok állanak rendelkezésre 10 korona előleges beküldése ellenében, beleértve a láda és postadíj is. — Előleg nélküli ládarendeléseket és utánvételeket postacsomagmegrendeléseket nem teljesítünk.

Badócz és Tsa, Budapest

V. Balaton-u. 12.

Egyedárusítók és képviselők kerestetnek.